Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
JAN MAZÁK
föredraget den 12 juli 2012 [1]

Mål C-534/10 P

Brookfield New Zealand Ltd
Elaris SNC
mot
Gemenskapens växtsortsmyndighet

och Schniga GmbH

”Gemenskapens växtförädlarrätt — Förordning (EG) nr 2100/94 — Utrymme för skönsmässig bedömning som har tilldelats Gemenskapens växtsortsmyndighet — Ny inlämning av växtmaterial, fritt från virus, för teknisk provning”

I – Inledning

1. I överklagandet har Brookfield New Zealand Limited (nedan kallat Brookfield) och Elaris SNC (nedan kallat Elaris) (eller tillsammans kallade klagandena) yrkat att domstolen ska undanröja dom i mål T-135/08, Schniga mot Gemenskapens växtsortsmyndighet – Elaris och Brookfield New Zealand (Gala Schnitzer) [2] (nedan kallad den överklagade domen). Tribunalen (sjätte avdelningen) ogiltigförklarade genom denna dom det beslut som hade fattats den 21 november 2007 av överklagandenämnden vid Gemenskapens växtsortsmyndighet (nedan kallad växtsortsmyndigheten eller myndigheten) angående beviljande av gemenskapens växtförädlarrätt för äppelsorten Gala Schnitzer (ärendena A 003/2007 och A 004/2007) (nedan kallat det angripna beslutet).

2. Överklagandet gäller i huvudsak frågan huruvida tribunalen gjorde en korrekt tolkning beträffande omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats, när den slog fast att myndigheten hade möjlighet att under ansökningsförfarandet för beviljande av växtförädlarrätt tillåta inlämning av nytt växtmaterial för teknisk provning.

II – Tillämpliga bestämmelser

3. Vid tidpunkten för omständigheterna i de aktuella ärendena återfanns reglerna om gemenskapens växtförädlarrätt i förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt [3] i dess lydelse enligt förordning (EG) nr 2506/95 [4] (nedan kallad förordning nr 2100/94).

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Dom i mål T-135/08, Schniga mot Gemenskapens växtsortsmyndighet – Elaris och Brookfield New Zealand (Gala Schnitzer) (REU 2010, s. II-5089).

3 — EGT L 227, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 60, s. 196.

4 — Rådets förordning (EG) nr 2506/95 av den 25 oktober 1995 om ändring av förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt (EGT L 258, s. 3).

4. I artikel 10.1 i förordning nr 2100/94, som har rubriken ”Nyhet” föreskrivs följande:

”1. En sort skall anses vara ny om sortbeståndsdelar eller skördematerial av sorten på den ansökningsdag som fastställs enligt artikel 51 inte har sålts eller på annat sätt överförts till andra av förädlaren, enligt definitionen i artikel 11, eller med dennes samtycke för utnyttjande av sorten

a) mer än ett år före ovannämnda dag inom gemenskapens territorium,

…”

5. I artikel 55.4 i förordning nr 2100/94, som har rubriken ”Teknisk provning, föreskrivs följande:

”Växtsortsmyndigheten skall i allmänna bestämmelser eller i enskilda fall genom en begäran, fastställa när och var materialet till den tekniska provningen ska tillhandahållas, samt i vilka kvantiteter och i vilket skick.”

6. I artikel 61 i förordning nr 2100/94 anges under vilka omständigheter ansökningar om gemenskapens växtförädlarrätt ska avslås. Där föreskrivs, i här relevanta delar, följande:

”1. Växtsortmyndigheten skall ge avslag på ansökningar om gemenskapens växtförädlarrätt om och så snart den konstaterar att sökanden

…

b) inte har uppfyllt en bestämmelse eller ett krav enligt artikel 55.4 eller 55.5 inom den tidsfrist som fastställts, om inte Växtsortmyndigheten har accepterat att föreläggande inte skall äga rum,

…”

7. I artikel 73 i förordning nr 2100/94, som har rubriken ”Talan mot överklagandenämndernas beslut”, stadgas följande:

”1. Talan mot överklagandenämndernas beslut får föras vid domstolen.

2. Talan får grundas på bristande behörighet, grovt formfel eller överträdelse av fördraget, denna förordning eller andra föreskrifter angående deras tillämpning eller missbruk av befogenhet.

3. Domstolen kan undanröja eller ändra ett överklagat beslut.

4. Talan får föras av varje part i ett förfarande vid en överklagandenämnd om hans framställning helt eller delvis har lämnats utan bifall.

…”

8. Artikel 80.1 i förordning nr 2100/94, med rubriken ”Återställande av försutten tid”, har följande lydelse:

”En person som ansökt om eller är innehavare av gemenskapens växtförädlarrätt, eller varje annan person som är part i rättsliga förhandlingar inför Växtsort[s]myndigheten som, trots all nödvändig aktsamhet under de särskilda omständigheterna, inte har kunnat iaktta en tidsfrist gentemot Växtsort[s]myndigheten skall på begäran återfå sina tidigare rättigheter om hans underlåtenhet att iaktta tidsfristen har haft som direkt följd på grund av denna förordning att han har förlorat en rättighet eller en möjlighet att föra talan.”

III – Faktiska omständigheter

9. I den överklagade domen redovisas omständigheterna i den aktuella tvisten på följande sätt:

”1. Konsortium Südtiroler Baumschuler [nedan kallat KSB], vars rättigheter sedermera har övergått till sökanden, [Schniga], ingav den 18 januari 1999 en ansökan om gemenskapens växtförädlarrätt till växtsortsmyndigheten i enlighet med [förordning nr 2100/94].

2. Denna ansökan registrerades med nr 1999/0033.

3. Ansökan avsåg gemenskapens växtförädlarrätt avseende äppelsorten (Malus Mill) Gala Schnitzer.

4. Växtsortsmyndigheten gav Bundessortenamt (den tyska federala växtsortsmyndigheten) i uppgift att utföra en teknisk provning, såsom anges i artikel 55.1 i förordning nr 2100/94.

5. Genom skrivelse av den 26 januari 1999 till KSB:s ombud, begärde växtsortsmyndigheten att KSB skulle lämna in det material som var nödvändigt för den tekniska provningen till både växtsortsmyndigheten och Bundessortenamt mellan den 1 mars och den 15 mars 1999. Detta material bestod av tio ympningsbara stubbskott i vegetativ vila. Växtsortsmyndigheten förklarade också att det ålåg KSB att uppfylla alla tillämpliga växtskydds- och tullvillkor vid sändningen av materialet.

6. Bundessortenamt mottog det nämnda materialet den 9 mars 1999.

7. Genom skrivelse av den 25 mars 1999 till KSB:s ombud bekräftade växtsortsmyndigheten att det begärda materialet hade mottagits. Växtsortsmyndigheten konstaterade att materialet hade lämnats in till Bundessortenamt i gott skick och inom tidsfristen, men att materialet inte hade åtföljts av ett sundhetscertifikat. Växtsortsmyndigheten begärde att KSB snarast möjligt skulle se till att denna nödvändiga handling lämnades in.

8. Den 23 april 1999 skickade KSB ett europeiskt växtpass till Bundessortenamt och förklarade att den myndighet som hade utfärdat passet, det vill säga växtskyddsmyndigheten i den autonoma provinsen Bolzano (Italien), hade uppgett att denna handling tjänade som sundhetscertifikat.

9. Bundessortenamt underrättade KSB i ett e-postmeddelande av den 3 maj 1999 om att materialet hade kommit in i tid, att det var tjänligt och att det europeiska växtpass som bifogats var fullgott med avseende på den tekniska provningen och kontrollen av de materiella kraven för att bevilja gemenskapens växtförädlarrätt. Bundessortenamt önskade likväl erhålla en kopia av ett officiellt certifikat som intygade att det inlämnade materialet inte bar på något virus.

10. KSB underrättade år 2001 Bundessortenamt om att det inte var möjligt att tillhandahålla det begärda sundhetscertifikatet, eftersom det hade framkommit att det material som lämnats in i mars 1999 för den tekniska provningen bar på latenta virus.

11. Bundessortenamt underrättade, genom e-postmeddelande av den 4 maj 2001, växtsortsmyndigheten om att den ämnade gräva upp det smittade materialet med rötterna för att undvika att smittan spreds till andra växter. Den föreslog även att växtsortsmyndigheten skulle anmoda KSB att lämna in nytt material, fritt från virus, för att den tekniska provningen skulle kunna påbörjas på nytt.

12. Växtsortsmyndigheten gav i ett e-postmeddelande till Bundessortenamt av den 8 maj 2001 sitt godkännande till att gräva upp det smittade materialet med rötterna och förklarade att den beslutat förelägga KSB att lämna in nytt material, fritt från virus, senast i mars 2002. Växtsortsmyndigheten uppgav vidare att KSB inte kunde anses ansvarigt för situationen,

eftersom det inte hade framgått av instruktionerna avseende inlämningen av materialet att materialet skulle vara fritt från virus. Av instruktionerna framgick endast att de krav som ett europeiskt växtpass ställer skulle uppfyllas. Växtsortsmyndigheten uppgav att det skulle vara orättvist att avslå ansökan avseende sorten Gala Schnitzer och att den föreslagna lösningen ansågs vara den bästa.

13. Växtsortsmyndigheten underrättade KSB genom e-postmeddelande av den 13 juni 2001 om att den i samråd med Bundessortenamt beslutat att ge KSB möjligheten att lämna in nytt material, fritt från virus, till Bundessortenamt i mars 2002, eftersom myndigheternas instruktioner avseende växtinlämningen och sundhetskraven inte var tillräckligt tydliga. Detta material skulle åtföljas av ett sundhetscertifikat som intygade att materialet var fritt från virus. Därefter skulle prövningen av ansökan avseende sorten Gala Schnitzer återupptas.

14. Bundessortenamt fann i sin slutliga rapport av den 16 december 2005, som grundade sig på den nya tekniska provningen, att sorten Gala Schnitzer är särskiljbar från den närmaste sorten, Baigent – vilken tjänar som referenssort – på grund av den ytterligare egenskapen ’Frukt: strimmornas bredd’.

15. Intervenienterna [Elaris] och [Brookfield], varav den ena innehar en licens för växtförädlarrätten avseende växtsorten Baigent och den andra innehar denna växtförädlarrätt, lämnade den 5 maj 2006 in invändningar till växtsortsmyndigheten mot beviljande av växtförädlarrätt avseende sorten Gala Schnitzer, i enlighet med artikel 59 i förordning nr 2100/94.

16. Invändningarna grundade sig på den tidigare beviljade växtförädlarrätten avseende äppelsorten (Malus Mill) Baigent.

17. De förhållanden som gjordes gällande till stöd för invändningarna var för det första de som avses i artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94 – eftersom sökandens underlåtenhet att följa villkoren för inlämning av material till den tekniska provningen, såsom de angavs i växtsortsmyndighetens skrivelser av den 26 januari och den 25 mars 1999, borde ha föranlett växtsortsmyndigheten att avslå ansökan avseende sorten Gala Schnitzer – och för det andra de som avses i artikel 7 i förordning nr 2100/94 – eftersom sorten Gala Schnitzer inte skiljer sig från sorten Baigent.

18. Växtsortsmyndighetens ordförande godkände den 14 december 2006 användningen av den ytterligare egenskapen ’Frukt: strimmornas storlek’ för att bedöma om sorten Gala Schnitzer är särskiljbar.

19. Kommittén, som är behörig att fatta beslut avseende invändningar mot beviljande av gemenskapens växtförädlarrätt (nedan kallad kommittén), beviljade – genom beslut[en] EU 18759, OBJ 06-021 och OBJ 06-022 av den 26 februari 2007 – det sökta skyddet för sorten Gala Schnitzer och avslog invändningarna.

20. Den 11 april 2007 överklagade intervenienterna dessa tre beslut till växtsortsmyndighetens överklagandenämnd enligt artiklarna 67–72 i förordning nr 2100/94.

21. Genom [det angripna beslutet] ogiltigförklarade överklagandenämnden dels beslutet att bevilja gemenskapens växtförädlarrätt avseende sorten Gala Schnitzer, dels besluten att avslå invändningarna. Överklagandenämnden avslog dessutom ansökan avseende sorten Gala Schnitzer. Den fann särskilt att växtsortsmyndigheten, enligt artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94, inte hade rätt att låta KSB lämna in nytt material efter det att KSB hade underlåtit att uppfylla kraven i ett föreläggande, i den mening som avses i artikel 55.4 i förordning nr 2100/94, enligt vilket växtsortsmyndigheten hade anmodat KSB att tillhandahålla ett sundhetscertifikat som intygade att det inlämnade materialet var fritt från virus.”

IV – Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

10. Genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 4 april 2008, väckte Schniga talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet.

11. Brookfield och Elaris, klagande i det nu aktuella målet vid domstolen, deltog i förfarandet vid tribunalen såsom intervenienter till stöd för växtsortsmyndigheten.

12. Till stöd för talan om ogiltigförklaring åberopades följande tre grunder: i) hinder för sakprövning av intervenienternas invändningar vid växtsortsmyndigheten, ii) åsidosättande av artiklarna 61.1 b och 62 i förordning nr 2100/94 och iii) åsidosättande av artikel 55.4 i förordning nr 2100/94.

13. Tribunalen förklarade att sökandens talan inte kunde prövas såvitt avsåg den första grunden, eftersom den hade åberopats först vid tribunalen. Tribunalen bedömde därefter frågan om sakprövning av den tredje grunden angående huruvida överklagandenämnden hade åsidosatt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. I punkt 39 i den överklagade domen uttalade tribunalen att överklagandenämnden, genom sin bedömning av växtsortsmyndighetens skrivelser av den 26 januari 1999 och den 25 mars 1999, hade gjort en rättslig bedömning som kunde angripas i förfarandet. Tribunalen ansåg därför att den tredje grunden kunde tas upp till sakprövning.

14. Tribunalen fann vid sin materiella prövning av den tredje grunden att överklagandenämnden i det angripna beslutet hade fel i sin bedömning att artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 inte gav växtsortsmyndigheten rätt att tillåta inlämningen av nytt material för den tekniska provningen.

15. I punkt 63 i den överklagade domen definierade tribunalen det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. Den uttalade att detta utrymme omfattar rätt för myndigheten att, om den finner det nödvändigt, precisera villkoren för bedömningen av ansökan om gemenskapens växtförädlarrätt och att detta fick ske så länge tidsfristen, inom vilken den som har ansökt om skydd ska besvara ett föreläggande, inte har löpt ut. I punkt 64 i den överklagade domen framhöll tribunalen bland annat att det är förenligt med såväl principen om god förvaltningssed som behovet av väl fungerande och effektiva förfaranden att växtsortsmyndigheten – när den anser att en oklarhet som den har gjort sig skyldig till kan rättas – har möjlighet att fullfölja bedömningen av den ansökan som har tagits emot. Såsom tribunalen vidare uttalade i punkt 65 i den överklagade domen medför ett sådant utrymme för skönsmässig bedömning att växtsortsmyndigheten får möjlighet att försäkra sig om att dess förelägganden är tydliga och att de som ansöker om gemenskapens växtförädlarrätt på ett otvetydigt sätt kan få kännedom om sina rättigheter och skyldigheter.

16. Mot bakgrund av omständigheterna i målet fann tribunalen att överklagandenämnden hade missbedömt omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats genom artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. Överklagandenämnden hade i det angripna beslutet funnit att växtsortsmyndigheten åsidosatte artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94 när den tillät KSB att lämna in nytt material. Enligt denna bestämmelse skulle växtsortsmyndigheten emellertid, ansåg tribunalen, ha avslagit KSB:s ansökan om den inte uppfyllde kraven i ett föreläggande.

17. Tribunalen, som dels beslöt att det var obehövligt att pröva den andra grunden, dels beslöt att ogilla intervenienternas yrkande om ändring, biföll talan och ogiltigförklarade det angripna beslutet.

V – Yrkanden i domstolen

18. Klagandena har yrkat att domstolen ska undanröja den överklagade domen och återförvisa målet till tribunalen för ny prövning eller, alternativt, slutligt avgöra målet genom att ogilla Schnigas talan och fastställa överklagandenämndens angripna beslut. De har vidare yrkat att domstolen ska förplikta svarandena att ersätta rättegångskostnaderna.

19. Växtsortsmyndigheten och Schniga har yrkat att domstolen ska avslå överklagandet och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

VI – Överklagandet

20. Klagandena har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande, vilka båda riktar sig mot tribunalens bedömning av den tredje grund som Schniga anförde i första instans.

21. Den första överklagandegrunden gäller att tribunalen inte borde ha prövat talan på den tredje grund som Schniga åberopade i första instans och att tribunalen åsidosatte artikel 73.2 i förordning nr 2100/94 när den lagstridigt prövade överklagandenämndens bedömning av de faktiska omständigheterna. Klagandena har i sin andra överklagandegrund, som består av flera delar, anfört att tribunalen, genom att göra en felaktig tolkning av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats, har åsidosatt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 jämförd med artiklarna 61.1 b och 80 i denna förordning.

A – *Den första överklagandegrunden*

1. Parternas huvudargument

22. Klagandena har i sin första överklagandegrund gjort gällande att tribunalen, i samband med Schnigas tredje grund, överskred sitt kompetensområde enligt artikel 73.2 i förordning nr 2100/94 när den gjorde en ny prövning av överklagandenämndens bedömning av de faktiska omständigheterna. Prövningsramen, såsom den definieras i denna bestämmelse, är begränsad till en laglighetsprövning av överklagandenämndens beslut och inskränker sig till rättsliga frågor och frågor om maktmissbruk.

23. Tribunalen borde följaktligen inte ha prövat överklagandenämndens bedömning av innehållet i och innebörden av de två breven av den 26 januari 1999 och den 25 mars 1999. Om tribunalen hade godtagit överklagandenämndens bedömning av de faktiska omständigheterna, skulle tribunalen inte ha kunnat dra slutsatsen att växtsortsmyndigheten fortfarande, i maj 2001, kunde utöva sina befogenheter enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 för att komma till rätta med oklarheten i sina tidigare förelägganden.

24. Växtsortsmyndigheten och Schniga har bestritt påståendet att tribunalen skulle ha överskridit sin behörighet. De har bland annat anfört att det följer av domstolens rättspraxis att tribunalen är ensam behörig att fastställa och bedöma de relevanta omständigheterna liksom att bedöma bevisningen. Även om domstolen skulle finna att tribunalen har prövat bedömningen av de faktiska omständigheterna, faller därför denna prövning ändå inom tribunalens behörighet. Enligt växtsortsmyndigheten och Schniga förhåller det sig emellertid så att det var överklagandenämndens rättsliga kvalificering av de faktiska omständigheterna – och inte dess bedömning av de faktiska förhållandena i sig – som tribunalen prövade i den överklagade domen.

2. Analys

25. Den första överklagandegrunden visar sig vara baserad på en missuppfattning av den behörighet att pröva lagligheten i överklagandenämndens beslut som tribunalen har tilldelats enligt artikel 73.2 i förordning nr 2100/94.

26. Enligt praxis ska domstolen i ett mål om överklagande endast pröva rättsfrågor. Tribunalens behörighet att pröva lagligheten i överklagandenämndens beslut omfattar däremot behörighet att fastställa och bedöma de relevanta omständigheterna liksom att bedöma bevisningen, vilket framgår klart av domen i målet Schräder mot växtsortsmyndigheten. [5]

27. Det bör i detta sammanhang även anmärkas att avsikten med den genom förordning nr 2506/95 gjorda ändringen i artikel 73 i förordning 2100/94 framför allt var att anpassa reglerna angående talan mot beslut fattade av växtsortsmyndigheten eller dess överklagandenämnder till de regler som föreskrivs i artikel 63.2 i rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken. [6] Angående talan mot beslut fattade av överklagandenämnderna vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) (nedan kallad harmoniseringsbyrån).

28. Enligt domstolens tolkning av artikel 63.2 i förordning nr 40/94, vilken således är möjlig att överföra på artikel 73 i förordning nr 2100/94, kan tribunalen göra en fullständig prövning av huruvida ett beslut av en överklagandenämnd vid harmoniseringsbyrån är lagenligt. Om det är nödvändigt kan tribunalen pröva huruvida överklagandenämnden har gjort en korrekt rättslig kvalificering av omständigheterna liksom huruvida den har gjort en felaktig bedömning av de faktiska omständigheter som var föremål för prövning. [7]

29. Av detta följer att talan inte kan vinna bifall på den första överklagandegrunden, som avser åsidosättande av artikel 73.2 i förordning nr 2100/94.

B – *Den andra överklagandegrunden*

1. Parternas huvudsakliga argument

30. Klagandena har i sin andra överklagandegrund anfört att tribunalen gjorde en felaktig tolkning av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 jämförd med artiklarna 61.1 b och 80 i samma förordning. Klagandena har tagit upp en rad felaktiga bedömningar och antaganden som tribunalen, enligt deras mening, gjorde i den överklagade domen till följd av att den missuppfattat växtsortsmyndighetens behörighet.

31. Klagandena har bland annat hävdat att tribunalen gjorde en felaktig bedömning när den fann att växtsortsmyndigheten hade möjlighet att utfärda förelägganden i enskilda fall inte endast avseende skicket på det material som skulle lämnas in inom en viss tid, utan även avseende den dokumentation som visade ett sådant skick. De har anfört att individuella förelägganden, i den mening som avses i artikel 55.4 i förordning nr 2100/94, tvärtom endast kan gälla själva materialet.

5 — Dom av den 15 april 2010 i mål C-38/09 P, Schräder mot växtsortsmyndigheten (REU 2010, s. I-3209), punkt 69. Se även mitt förslag till avgörande i det målet, punkterna 20–23.

6 — EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3. Se tredje skälet i förordning nr 2506/95.

7 — Se bland annat dom av den 18 december 2008 i mål C-16/06 P, Les Éditions Albert René mot harmoniseringsbyrån (REG 2008, s. I-10053), punkterna 38 och 39.

32. Klagandena har vidare hävdat att tribunalen felaktigt fastslog att växtsortsmyndigheten kunde dela upp sina förelägganden i det enskilda fallet i två självständiga och oberoende förelägganden, ett gällande själva materialet och ett gällande dokumentation om dess skick, till exempel genom inlämning av ett sundhetscertifikat.

33. Mot bakgrund av artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94 hade tribunalen, enligt klagandenas mening, även fel i sitt ställningstagande att växtsortsmyndigheten hade möjlighet att tillåta en ny inlämning av material, fritt från virus, när tidsfristen för att ge in material redan hade gått ut och när det först då stod definitivt klart att materialet inte var fritt från virus. Tribunalen slog felaktigt fast att uttrycket ”snarast möjligt” i samband med erbjudandet att sända in ett sundhetscertifikat, vilket saknades i det redan inlämnade materialet, inte kunde tolkas som en tidsgräns och inte heller under några omständigheter som en sådan tidsgräns som åsyftas i artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. Denna bestämmelse föreskriver att en underlåtenhet att iaktta fristen får till följd att ansökan ska avslås i enlighet med artikel 61.1 b i samma förordning.

34. Vidare antog tribunalen felaktigt att växtsortsmyndigheten, utan någon vidare prövning av högre myndighet eller av domstol, har ett obegränsat utrymme för skönsmässig bedömning att försäkra sig om den rättsliga precisionen och tydligheten i dess förelägganden i det enskilda fallet. Tribunalen kom felaktigt fram till att frågan om god eller ond tro vid tolkningen av sådana förelägganden var irrelevant. Den uttalade sig inte heller om gränserna för återställande av försutten tid enligt artikel 80 i förordning nr 2100/94, vilka växtsortsmyndigheten uppenbarligen inte hade beaktat.

35. Växtsortsmyndigheten har svarat att dess uppfattning hela tiden har varit att den hade rätt att tillåta sökanden att lämna in växtmaterial en andra gång, eftersom föreläggandet i det enskilda fallet (brevet av den 26 januari 1999) inte var tillräckligt preciserat. Mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen bör man uppmärksamma vikten av precisa instruktioner vid bedömningen av växtsortsmyndighetens nu aktuella förelägganden.

36. Växtsortsmyndigheten har, angående förelägganden om skicket på det växtmaterial som skulle lämnas in, anfört att det inte var förrän den sista dagen för inlämning av växtmaterial hade passerats och inlämningen hade ägt rum som det klargjordes att växtmaterial som lämnades in måste vara fritt från virus. Föreläggandet av den 26 januari 1999 hade inte varit tillräckligt tydligt på denna punkt.

37. Av detta skäl kan KSB, enligt växtsortsmyndighetens mening, inte anses ha underlåtit att efterkomma något föreläggande enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. Härav följer att det inte förelåg någon grund enligt artikel 61.1 i förordning nr 2100/94 för avslag på KSB:s ansökan.

38. Växtsortsmyndigheten har, angående förelägganden om bevisning, instämt i tribunalens bedömning att en ansökan inte kan avslås på grund av att relevant bevisning inte har lämnats in, om det inte dessförinnan har utfärdats ett tydligt föreläggande, i vilket en tidsfrist har angetts.

39. Växtsortsmyndigheten har vidare anfört att rättsmedlet återställande av försutten tid, som föreskrivs i artikel 80 i förordning nr 2100/94, inte är tillämpligt på omständigheterna i det nu aktuella målet, eftersom tidsangivelsen ”snarast möjligt” inte var tillräckligt exakt för att ange inom vilken tidsfrist sökanden skulle ha agerat. Även om denna tidsangivelse skulle anses vara tillräckligt exakt, är artikel 80 i förordning 2100/94 inte tillämplig i ett fall där växtsortsmyndigheten har bidragit till förseningen, i detta fall genom att inte ge klara instruktioner i sin skrivelse av den 26 januari 1999.

40. Växtsortsmyndigheten har slutligen instämt i tribunalens ställningstagande att frågan huruvida en sökande vid växtsortsmyndigheten är i god eller ond tro saknar relevans för bedömningen av vilket utrymme för skönsmässig bedömning som myndigheten har tilldelats enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94.

41. Växtsortsmyndigheten har bestritt klagandens samtliga argument och anser därför att det helt saknas stöd för klagandens andra grund.

42. Mot bakgrund av att den tekniska provningen av ansökningar om skydd är vetenskapligt och tekniskt komplicerad har Schniga – i motsats till klagandenas påståenden – understrukit att artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 med nödvändighet tilldelar växtsortsmyndigheten ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning när den utöver sina funktioner. I detta utrymme ingår att växtsortsmyndigheten har möjlighet att acceptera att ett föreläggande inte ska äga rum i den betydelse som avses i artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94 och tillåta sökanden att lämna in nytt material inom en ny tidsfrist, om myndigheten, såsom i det nu aktuella fallet, anser att den inte har varit tillräckligt tydlig i ett föreläggande angående testmaterialets sundhet.

2. Analys

43. Den andra överklagandegrunden och dess delar gäller i huvudsak tribunalens ställningstagande och skälen för detta i punkterna 62–80 i den överklagade domen. Tribunalen fann där att överklagandenämnden, genom att fastslå att växtsortsmyndigheten åsidosatte artikel 61.1 b i förordning nr 2100/94 när den tillät KSB att lämna in nytt växtmaterial i stället för att avslå ansökan i enlighet med denna bestämmelse, hade missuppfattat omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/99. Klagandena har anfört att ett sådant tillstånd förutsatte återställande av försutten tid enligt artikel 80 i samma förordning, något som emellertid inte hade begärts av KSB.

44. Jag vill till att börja med erinra om att växtsortsmyndigheten enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 har möjlighet att, i allmänna bestämmelser eller genom föreläggande i enskilda fall, fastställa när och var materialet till den tekniska provningen ska tillhandahållas samt i vilka kvantiteter och i vilket skick.

45. Det bör påpekas att växtsortsmyndigheten måste medges ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av artikel 55.4 i förordning nr 2100/94[8], i den mån som myndigheten enligt bestämmelsen är behörig att, i såväl kvantitativa som kvalitativa termer, definiera det material som ska lämnas in till myndigheten för teknisk provning, vilket i sig är förenat med komplicerade vetenskapliga och tekniska bedömningar.

46. Jag anser att ett ganska omfattande utrymme för skönsmässig bedömning i detta hänseende inte endast garanteras genom artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 och framgår av dess ordalydelse. Det återspeglas även i artikel 61.1 b i samma förordning. I denna bestämmelse ges växtsortsmyndigheten möjlighet att acceptera att ett föreläggande inte ska äga rum. Myndigheten är således inte tvingad att avslå en ansökan när sökanden inte har uppfyllt dess krav enligt artikel 55.4 i samma förordning .[9]

47. Mot bakgrund härav anser jag att tribunalen gjorde en korrekt bedömning när den – i punkterna 63–65 i den överklagade domen – uttalade att det utrymme som växtsortsmyndigheten har tilldelats genom artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 omfattar rätten att, om den finner att så är nödvändigt, precisera villkoren för bedömningen av ansökan om gemenskapens växtförädlarrätt, förutsatt att tidsfristen, inom vilken den som ansökt om skydd ska besvara ett föreläggande, inte har löpt ut.

8 — Se, för ett liknande resonemang, domen i målet Schräder mot växtsortsmyndigheten (ovan fotnot 5), punkt 77, och mitt förslag till avgörande i det målet, punkt 25. Se även bland annat dom av den 14 januari 1997 i mål C-169/95, Spanien mot kommissionen (REG 1997, s. I-135), punkterna 33 och 34.

9 — Se, analogt, beträffande resonemanget att harmoniseringsbyrån har ett omfattande utrymme för att beakta omständigheter och bevisning som har åberopats eller ingetts sent, dom av den 13 mars 2007 i mål C-29/05 P, harmoniseringsbyrån mot Kaul (REG 2007, s. I-2213), punkt 42.

48. I punkt 64 i den överklagade domen kunde tribunalen – utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning – slå fast följande. Det är förenligt med såväl principen om god förvaltningssed som behovet av väl fungerande och effektiva förfaranden att växtsortsmyndigheten – när den anser att en oklarhet som den har gjort sig skyldig till kan rättas till – har möjlighet att fullfölja bedömningen av den ansökan som har tagits emot. Växtsortsmyndigheten ska under dylika omständigheter inte vara skyldig att avslå ansökan.

49. Att tillgodose kravet på att de som ansöker om gemenskapens växtförädlarrätt på ett otvetydigt sätt kan få kännedom om sina rättigheter och skyldigheter och vidta åtgärder i enlighet härmed utgör, såsom tribunalen helt riktigt påpekade i punkt 65 i den överklagade domen, en del av rättssäkerhetsprincipen [10]. Växtsortsmyndigheten är, i egenskap av myndighet inom unionen, skyldig att efterkomma rättssäkerhetsprincipen såsom en allmän princip i unionsrätten. Tribunalen kunde därför – i motsats till vad klagandena har anfört – utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning slå fast att växtsortsmyndigheten har möjlighet att försäkra sig om att dess förelägganden är tydliga och att, i de fall då sökandens handlingar inte uppfyller kraven i ett föreläggande, den som lämnat in ansökan kan anses vara ensam ansvarig härför.

50. I motsats till vad klagandena har anfört finns det inte någonting i den överklagade domen som antyder eller innebär att växtsortsmyndighetens befogenhet skulle vara helt och hållet skönsmässig och undantagen från all vidare prövning av högre myndighet eller domstol.

51. Jag anser därför att tribunalen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den definierade omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som växtsortsmyndigheten har tilldelats genom artikel 55.4 i förordning nr 2100/94.

52. I de följande punkterna i den överklagade domen övergick tribunalen till att göra en bedömning av omständigheterna i målet mot bakgrund av den ovan beskrivna normen för skönsmässig prövning.

53. I punkterna 69 och 72 i den överklagade domen fann tribunalen bland annat att såväl skrivelserna av den 26 januari 1999 och den 25 mars 1999 som e-postmeddelandet av den 13 juni 2001, varigenom växtsortsmyndigheten hade kommunicerat med KSB under det pågående förfarandet, innehöll ett föreläggande, i den mening som avses i artikel 55.4 i förordning nr 2100/94.

54. Klagandena har anfört att sådana förelägganden endast kan gälla själva materialet men inte skriftlig bevisning beträffande dess skick, till exempel ett sundhetscertifikat, som visar att materialet är friskt. Dessa synpunkter kan inte godtas. Att utesluta möjligheten att utfärda ett föreläggande enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 såvitt det är fråga om dokumentation angående materialets skick, skulle, såsom tribunalen helt riktigt har anfört, framstå som överdrivet formalistiskt och strida mot det omfattande utrymme för skönsmässig bedömning som har tilldelats växtsortsmyndigheten enligt denna bestämmelse för att fastställa bland annat skicket på det material som ska tillhandahållas.

55. Klagandena har vidare anfört att föreläggandet i skrivelsen av den 25 mars 1999 ska tolkas som ett separat föreläggande som, i likhet med föreläggandet i skrivelsen av den 26 januari 1999, hänför sig endast till skriftlig bevisning beträffande sundhetsstatus hos det material som skulle tillhandahållas och inte till skicket på materialet som sådant. Även om en sådan tolkning ska göras, är det mot ovan angiven bakgrund inte uppenbart i vilken utsträckning ett förfarande med två förelägganden (”uppdelning”) går utöver gränserna för det utrymme för skönsmässig bedömning som anges i artikel 55.4 i förordning nr 2100/94. Klagandena har inte heller utvecklat sin ståndpunkt närmare.

10 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 juli 1981 i mål 169/80 Gondrand och Garancini (REG 1981, s. 1931), punkt 17. Se även dom av den 15 februari 1996 i mål C-63/93, Duff m.fl. (REG 1996, s. I-569), punkt 20, och av den 14 april 2005 i mål C-110/03, Belgien mot kommissionen (REG 2005, s. I-2801), punkt 30.

56. Klagandena har dessutom anfört att tribunalen felaktigt slog fast att växtsortsmyndigheten hade möjlighet att tillåta en ny inlämning av material som var fritt från virus, när tidsfristen för inlämning av material redan hade löpt ut och när det först då stod definitivt klart att materialet inte var fritt från virus. Det bör här påpekas att tribunalen, i punkterna 74 och 75 i den överklagade domen, instämde i växtsortsmyndighetens ståndpunkt i e-postmeddelandet av den 13 juni 2001. I detta anförde växtsortsmyndigheten att instruktionerna i dess skrivelser av den 26 januari 1999 och den 25 mars 1999 inte hade varit tillräckligt tydliga och undanröjt varje tvivel för KSB:s del att det material som skulle tillhandahållas måste vara fritt från virus. Växtsortsmyndigheten har vidhållit detta uttalande i det nu aktuella målet om överklagande vid domstolen. Tribunalen påpekade dessutom, i punkt 76 i den överklagade domen, att växtsortsmyndigheten i skrivelsen av den 25 mars 1999 endast hade anmodat KSB att lämna in det nödvändiga sundhetscertifikatet ”snarast möjligt” men inte föreskrivit någon specifik tidsfrist inom vilken KSB skulle tillhandahålla detta certifikat.

57. De faktiska förhållanden på vilka tribunalen grundade sitt ställningstagande kan inte ifrågasättas vid ett överklagande till domstolen. Tribunalen ansåg att det inte tillräckligt tydligt hade framgått att det material som lämnades för teknisk provning måste vara fritt från virus. Med hänsyn till principen om god förvaltningssed och rättssäkerhetsprincipen, vartill hänvisning har gjorts ovan,[11] anser jag att tribunalen, utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning, kunde finna att det låg inom växtsortsmyndighetens utrymme för skönsmässig bedömning att i sitt e-postmeddelande av den 13 juni 2001 klargöra sina tidigare förelägganden i detta hänseende och tillåta inlämning av nytt material fritt från virus.

58. Vad gäller klagandenas nästa påstående om åsidosättande av artikel 80 i förordning nr 2100/94, som innehåller en bestämmelse om återställande av försutten tid, är det tillräckligt att anföra följande. För det första gjorde KSB faktiskt inte någon ansökan om återställande av försutten tid. För det andra är, såsom växtsortsmyndigheten korrekt har anmärkt, det i artikeln uppställda villkoret om underlåtenhet att iaktta en tidsfrist inte uppfyllt på grund av bristen på tydlighet beträffande slutdatum för inlämningen av växtmaterial. Det framgår vidare av ovan angivna överväganden att växtsortsmyndigheten, utan att avslå den ursprungliga ansökan, hade möjlighet att tillåta inlämning av nytt växtmaterial inom ramen för ett och samma ansökningsförfarande. Det var därför inte nödvändigt att återställa rätten att lämna in växtmaterial med stöd av artikel 80 i förordning nr 2100/94.

59. Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den grund som avser åsidosättande av denna artikel.

60. Slutligen är tribunalens ställningstagande i punkt 80 i den överklagade domen, i motsats till vad klagandena har anfört, inte på något sätt felaktigt. I denna punkt avvisade tribunalen anklagelserna mot KSB om ond tro såsom verkningslösa. Tribunalen anförde som skäl att frågan härom saknade betydelse när det gällde att avgöra huruvida växtsortsmyndigheten hade eller inte hade hållit sig inom det utrymme för skönsmässig bedömning som den har tilldelats enligt artikel 55.4 i förordning nr 2100/94 för att söka komma till rätta med den otydliga formuleringen av dess förelägganden i ett enskilt fall.

61. Jag anser därför att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den andra överklagandegrunden, som gäller åsidosättande av artikel 55.4 i förordning nr 2100/94, jämförd med artiklarna 61.1 b och 80 i samma förordning.

62. Med hänsyn till vad jag ovan anfört anser jag att överklagandet ska ogillas i dess helhet.

11 — Se punkterna 47–49 ovan.

VII – Rättegångskostnader

63. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i dessa regler ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Växtsortsmyndigheten och Schniga har yrkat att klagandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Klagandena, som har tappat målet, ska följaktligen förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

VIII – Förslag till avgörande

64. På grund av ovan anförda skäl föreslår jag att domstolen beslutar följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Klagandena ska ersätta rättegångskostnaderna.